

A L

V I

TIEDOTTAA

1/06

Alvi ry:lle uusi toimintayksikkö Vantaalle

Kuvassa Casa Francan kuntoutusohjaajia.

Vantaan kaupunki on valinnut Alvi ry:n tuottamaan palvelun Apajakujalle Myyrmäkeen perustettavaan nuorten kuntoutusyksikköön. Yksikkö on nimetty Casa Francaksi. Nimi on kunnianosoitus Italian psykiatriselle reformille. Siinä uudistettiin ja muutettiin koko perinteisen psykiatrisen hoitotyön käytäntöä laitoshoidosta avohoito-keskeiseen toimintatapaan. Uudistuksen käynnisti Franco Basaglia. Hänen vaimonsa Franca Ongaro Basaglia (1928–2005) työskenteli jo 60-luvulla Gorizian mielisairaalassa psykologina. Myöhemmin hän on ollut tärkeä terveyskäsitteen teoreetikko ja Italian parlamentin jäsen vuodesta 1984 vuoteen 1993. Hän kuoli 77-vuotiaana tammikuussa 2005. Francan viimeinen artikkeli käsitteli kyvyttömyyttämme tukea nuorten vastuullisen vapauden ke-

hittymistä. ”Franca” tarkoittaa mm. avointa, suoraa, reilua, vilpitöntä ja ilmaista. Voimme vapaasti tulkita ”ilmaisen” viittaavan tässä nuorten oikeuteen saada tarvitsemiaan palveluita maksukyvyistä riippumatta. ”Casa” taas tarkoittaa kotia.

Alvi ry:n ylläpitämä Casa Franca tuottaa Vantaalla kuntoutustoimintaa nuorille aikuisille – 18–29-vuotiaille – mielenterveysasiakkaille.

Casa Francassa työskentelevät koulutetut ohjaajat ja käytännön toiminnasta vastaa yksikkövastava. Toiminta perustuu kodinomaiseen, turvalliseen ja kuntouttavaan toimintaan. Yhteisöllisyys, toiminnallisuus ja sosiaalinen kuntoutus on kuntoutustoiminnassa vahvasti esillä. Henkilökunnan ydinosaaminen on nuoren mielenterveyskuntoutujan oikeanlainen kohtaaminen sekä kuntoutuksen ohjaaminen.

Henkilökunta hyödyntää työssään nuorten kuntoutujien kanssa käytännön kokemusta, tietoa ja taitoa. Casa Francassa tehdään tiivistä yhteistyötä sosiaalitoimen, psykiatrisen poliklinikoiden, sairaaloiden sekä monien muiden yhteistyötahojen kanssa. Kuntoutuminen alkaa arkisten asioiden opettelamisella ja etenee tavoitteellisesti ennalta laaditun viikko-ohjelman mukaisesti. Viikko-ohjelma sisältää kotiaskareita, ryhmiä, harrastuksia, liikuntaa ja asiakkaan omaa aikaa. Asiakkaita ohjataan ja kannustetaan hoitamaan asioita myös yhteisön ulkopuolella. Lisäksi asiakkaita kannustetaan osallistumaan erilaisiin kuntouttaviin työtoimintoihin sekä opiskeluun. Tarkoituksena on sosiaalisen kuntoutuksen avulla saada asiakas integroitumaan mahdollisimman hyvin yhteiskunnan jäseneksi. Casa Francassa asutaan vuodesta kahteen vuoteen. Tämän jälkeen sieltä siirrytään vähemmän tuettuun tai itsenäiseen asumiseen.

Nykyaikaiset toimitilat sijaitsevat kerrostalossa hyvienen liikenneyhteyksien lähellä. Asukkaiden huoneet ovat tilavat ja valoisa, ja ne täyttävät hyvin nykyaikaisen kuntoutuskodin asumisen laatuksiteerit. Asiakkaaksi tullaan oman alueen sosiaalityöntekijän kautta.

Alvi ry:llä on kahdenkymmenen vuoden kokemus mielenterveyskuntoutuksen tuottamisesta ja yhdistys tunnetaan edelläkävijänä ja tienraivaajana psykiatrisen avohoidon kentällä.

Pääkirjoitus

Kuva: Minna Elo/Super-lehti

Alvi ry:n toimintaympäristössä on tapahtunut paljon hyviä asioita. Olemme edelleen vakiinnuttaneet toimintaamme osaksi psykiatrisen avohoidon kokonaisuutta. Telemäämmä työtä ja ajatuksiamme arvos-

tetaan. Olemme saaneet yhteistyökumppaniksemme ammattitaitoisia ja luotettavia toimijoita, joiden kanssa yhdessä luomme strategioita, joilla vastaamme tulevaisuuden haasteisiin.

Haasteita sosiaali- ja terveysalan palveluiden tuottajalla tulee olemaan riippumatta siitä, onko yhdistys, säätiö, osakeyhtiö tai yrittäjä. Palveluntuottaja kohtaa tulevaisuudessa asioita, joihin se ei pysty vaikuttamaan. Ainoana keinona on sopeuttaa toiminta vallitsevaan markkinatilanteeseen. Yhdistyksillä ja säätiöillä, jotka tuottavat palveluita, tulee häviämään toiminnasta yleishyödyllinen status. Ne tuottavat palveluita ilman voiton tavoittelua, mutta niitä tullaan kohtelemaan kuin yrityksiä, joille voiton tavoittelu on ensisijainen tavoite. Toisaalta yleishyödyllisiltä yhteisöiltä odotetaan edelleen hyvää ja laadukasta palvelua ilman voiton tavoittelua. Palveluntuottajana odotan mielenkiinnolla, mihin suuntaan ihmisläheisten palveluiden kilpailutuksen eettisyys on menossa. Pystyvätkö kunnat säilyttämään tarjouskilpailuissaan laadullisen ja asiakaslähtöisen painopisteen. Millaista kilpailuttamisen osaamista kunnilla tulee olemaan ihmisläheisten palveluiden ollessa kyseessä? Huonoja esimerkkejä on liian paljon.

Palveluntuottajat ovat innostuneesti lähteneet kouluttautumaan kilpailuun liittyvissä asioissa.

Kokemuksesta tiedän, että häviö kilpailutuksessa on palveluntuottajalle kova paikka. Sen johdosta voi olla uhattuna toiminnan tulevaisuus ja monen ihmisen työpaikat. Osaammeko olla hyviä häviäjiä vai aloitammeko valitusmenettelyllä pitkäkestoisen kiusanteon, jolla vaikeutetaan asiakkaiden kuntoutusta.

*Jukka Suurmäki
Toiminnanjohtaja, psykoterapeutti*

Alvi-kodin ja Elvi-kodin karvaiset ystävät

Suomessa on käytetty koiria sokeiden apuna jo vuodesta 1940, jolloin ensimmäiset opaskoirat lahjoitettiin sodassa sokeutuneille ihmisille. Tämän jälkeen on koirien suosio ihmisen apuvälineenä ja seuralaisena kasvanut kaikissa yhteiskuntaryhmissä. Suomen Kennelliitto käynnisti vuonna 2001 kaverikoiratoiminnan, jossa ideana oli tuoda koirien aikaansaamat terapeutit vaikutukset mahdollisimman monien ulottuville. Niinpä Kennelliitto kehitti toimintamallin, jossa tavalliset perhekoirat omistajineen voivat tuoda iloa erityisryhmien arkeen. Koiria on myös käytetty aivovammapotilaiden kuntoutuksessa apuna ja toiminnalla on saatu aikaan merkittävää edistymistä toimintakyvyn parane- misessa.

Myös Alvi-kodissa ja Elvi-kodissa ovat tavalliset perhekoirat olleet tuttu näky kotien perustamisesta asti. Elvi-kodin veteraani ”Kalle”, keskikokoinen villakoira, on jo 10 vuoden ajan tuonut Elvi-kodin arkeen iloa ja saanut ystäviä yllin kyllin. Kaverikoiraksi harjoitteleva ”Repa ben Puttonen” on labradorin ja kultaisen noutajan sekoitus. Reba on nyt vuoden ajan seurannut Kallen jalanjalkia Alvi-kodissa ja kertoo olevansa uuteen työpaikkaansa hyvin tyytyväinen. Myös monet muut kodeissa vierailleet sijaistyökijöiden koirat, mm. Totti, Nana, Felix, Hugo ja Violetta ovat aina saaneet asukkailtamme iloisen vastaanoton. Tukipiste Laturissa vuosia työtä tehnyt vanha Englannin lammaskoira Julle on myös tuttu yhteistyökumppaneille ja Laturin asiakkaille.

Haastatellessani asukkaita koirien kodeissa vierailemisista, nousee esille sanat rakkaus, ystävä, elämä, turvallisuus ja ilo.

Lähes kaikilla asukkailtamme on ollut aiemmin kotona lemmikkejä, joten koirista nouseekin hyviä muistoja mieleen. Asukkaiden sanoja ajatellessani voin vain todeta, että myös koirat ovat vahvalla panoksellaan mukana Alvi ry:n toimintaideologiassa. Ne ovat onnistuneet tuomaan karvaisilla olemuksillaan omaa ystävällisyyttään ihmisen iloksi sekä osallistumaan häntää heiluttaen mielenterveyskuntoutujien arkeen.

Vastaava ohjaaja
Katja Ahmavuori &
ystävä Repa Puttonen

Kuvassa ystävämme Kalle.

Luokkakuvassa Polku-projektin ensimmäinen koulutusryhmä, jossa Alvi ry:stä kuusi työntekijää. Ryhmällä on takanaan kymmenen opintoviikkoa.

Kartanoyhteisö kasvaa ja kehittyy – sekä etsii uusia tiloja

Kartanoyhteisö on toiminut nykyisissä tiloissaan vuodesta 2002 asti Espoon Juvanmalmilla. Tulevaisuudessa edessä on muutto, sillä nykyinen talo on myyty ja paikalle tullaan rakentamaan huoltoasema. Aikataulua emme vielä tiedä, mutta muuttoon voi mennä parikin vuotta.

Kartanoyhteisöön tulleiden asiakkaiden määrä on viisinkertais- tunut vuodesta 2002 tähän päivään asti ja asiakkaita tulee myös koko Etelä-Suomen alueelta. Asiakkaiden moniongelmaisuus on selkeästi lisääntynyt ja tämä on tuonut haastetta yhteisön arkeen. Viisi asiakasta on siirtynyt hallitusti, kahden vuoden Kartanoyhteisön kuntoutuksen läpikäyneenä, avohoittoon. Asiakkaat ovat päässeet Tukipiste Laturin ympärivuorokautisen tuen piiriin ja näin heidän itsenäisen elämän harjoittelunsa on lähtenyt käyntiin.

Asiakkaista kuusi on käynyt opiskeluun ja työhön orientoivan puolen vuoden koulutuksen ja todennäköisesti viisi aloittaa saman koulutuksen vuoden 2007 alussa.

Neljän toimintavuoden aikana on yhteisölle muodostunut traditioita. Kevät- ja syystalkoot pidetään

säännöllisesti. Mukana talkoissa on kuntoutujia ja henkilökuntaa kaikista Alvi ry:n yksiköistä, omaisia, yhteistyökumppaneita sekä ystäviä. Talkootöiden jälkeen vietetään yhdessä aikaa hyvän ruoan sekä saunomisen merkeissä.

Itsenäisyyspäivän vastaanotto on juhlista arvokkain ja siihenkin kutsutaan osallistumaan Alvi ry:n muiden yksiköiden asiakkaat ja henkilökunta sekä omaiset ja muut sidosryhmät. Juhannusta ja vappua juhlistetaan ja jouluna rauhoitutaan viettämään aikaa perinteisten jouluperkkujen, takkatulen ja yhdessäolon merkeissä. Joulupukkin on merkannut yhteisön listalleen ja vieraillee vuosittain. Kesäisin yhteisö viettää viikon loman kuntoutuksesta nauttien Suomen suvesta. Viime kesän leiri vietettiin Sammatin leirikeskuksesta.

Henkilökunta saa jatkuvasti lisäkoulutusta. Pääpaino on nyt kohdistunut Polku-projektin tuottamaan koulutukseen (10 ov). Koulutuksessa haetaan valmiuksia moniongelmaisen asiakkaan kohtaamiseen. Sisältönä koulutuksessa ovat asiantuntijaluennot sekä pienryhmä- ja itsenäinen

työskentely sekä verkostoituminen. Tarkoituksena on, että jokainen Kartanoyhteisön työntekijä on saanut tämän koulutuksen vuoden 2008 alkuun mennessä. Kartanoyhteisö on verkostoitunut tehokkaasti Niemi-kotisäätiön ja Järvenpään sosiaalisairaalan kanssa. Tällä hetkellä painopiste on moniongelmaisten asiakkaiden kuntoutuspolkujen hahmottamisessa ja suunnittelussa.

Kesällä 2004 aloitti lääkäri Aulis Katajala vastaanotot ja konsultoinnit Kartanoyhteisössä. Hän on psykiatrian erikoislääkäri ja psykoterapeutti, lisäksi hänellä on päihdelääketieteen erikoispätevyys. Hän toimii Kartanoyhteisössä yhden päivän viikossa. Jokainen asiakas saa lääkäriltä aikaa noin neljäkymmentäviisi minuuttia, vastaanottoa voisi kuvailla terapeutiksi tapaamiseksi.

Kartanoyhteisö kasvaa ja kehittyy ja arkea ovatkin nykyisin täydet asiakaspaikat. Silti kannattaa kysellä vapaita asiakaspaikkoja, sillä vaihtuvuus vastaa päihdehoitopaikkojen keskiarvoja.

Seija Laine
Yksikkövastaava, Kartanoyhteisö

Tukipiste Laturin seitsemäs toimintavuosi alkaa

Kotikäynnillä.

Alvi ry:n Tukipiste Laturi on tarkoitettu pääkaupunkiseudulla asuville mielenterveysongelmista kärsiville henkilöille. Laturin asiakkaaksi voi hakeutua ottamalla yhteyttä omahoitajaansa tai sosiaaliryöntekijäänsä psykiatrian poliklinikalla, sairaalassa tai sosiaalipalvelutoimistossa.

Tukipiste Laturin moniammatillisella työryhmällä on vankka kokemus päihde- ja mielenterveystyöstä eri toimintaympäristöissä sekä palveluohjauksesta. Työntekijöiden jatkuva kouluttautuminen takaa korkean laadun Alvi ry:n kehittämässä avohoitomallissa.

Tukipiste Laturin palvelu on ympärivuorokautista. Laturin

ohjaajat tekevät asiakkaan luokse kotikäyntejä, jolloin asiakasta ohjataan kaikissa itsenäiseen asumiseen liittyvissä asioissa. Kotikäynnit voivat suuntautua myös kodin ulkopuolelle, joko asioiden hoitamisen tai virkistykseen merkeissä.

Laturin avoin olohuone on avoinna viikon jokaisena iltana, vuoden jokaisena päivänä. Tukipisteellä asiakkaat voivat tavata toisiaan ja keskustella myös ohjaajien kanssa yksityisesti. Yhteinen iltapala tuttujen ihmisten parissa on monelle yksin asuvalle todellinen henkireikä.

Laturin päivystyspuhelin toimii 24h vuorokaudessa mahdollistaen kotikäynnit kriisitilanteessa myös öiseen aikaan.

Tukipiste Laturi järjestää asiakkailleen retkiä ja matkoja niin kotiin kuin ulkomaillekin. Elokuussa 2006 lomailimme yhdessä Alvi-kodin ja Elvi-kodin asiakkaiden ja ohjaajien kanssa viikon ajan Mustanmeren rannalla Bulgarian Albenassa.

Tapio Kojo
Tukipiste Laturin ohjaaja

Haluamme vielä kerran kiittää teitä kaikkia, jotka osallistuite ja annoitte tukenne hallituksemme puheenjohtaja sosiaalineuvos Seija Järvisen syntymäpäivän juhlakonserttiin. Konsertin tuotto mahdollisti asiakkaidemme elokuun Bulgarian lomamatkan.

Nimityksiä

Tukipiste Laturi

Tukipiste Laturin yksikkövastaavaksi on nimetty psykiatrian erikoissairaanhoitaja Sari Metsämaa. Lisäksi hänellä on psykoterapeutin, työnohjaajan ja seksuaalineuvojan ja ohjaajan koulutukset. Tukipiste Laturin ohjaajaksi on nimitetty sosionomi AMK Reetta Sipilä. Sosionomi AMK Jonna Merimaan työsuhte on vakinaistettu.

Casa Franca

Vantaalla aloittaneen Alvi ry:n uuden nuorten kuntoutuskodin Casa Francan yksikkövastaavaksi on nimitetty sosionomi AMK Sanna Aarto, sekä ohjaajiksi sairaanhoitaja Maiju Airio, sosionomi AMK Rami Virtanen, lähihoitaja Linda Hämmäläinen ja mielenterveyshoitaja Kristian Fagerroth.

Yhteiselle lomalle kesällä 2007

Alvi ry:n asiakkaiden kesän 2007 lomamatkan suunnittelu on alkanut. Suunnittelun kanssa samanaikaisesti aloitetaan myös rahan hankkiminen. Myös asiakkaat tekevät omat säästösuunnitelmansa. Tavoitteena on viidenkymmenen asiakkaan ja henkilökunnan yhteisen lomavieton toteuttaminen. Asiakkaiden lomarahastoa voi tukea rahalahjoituksin; Sampo Pankin tili on 800015-70784398.

Alvi ry

Perustettu vuonna 1993.

Poliittisesti ja aatteellisesti sitoutumaton voittoa tavoittelematon mielenterveystyötä tekevä yhdistys.

Henkilökuntaa vuonna 2006 marraskuussa oli 33 vakituista ja yksi osa-aikainen työntekijä. Lisäksi Alvi ry työllistää suuren joukon sijaisia.

Asiakkaita tuen piirissä on noin 85 henkilöä.

Alvi ry:n hallitus koostuu eri alojen asiantuntijoista.

Hallituksen puheenjohtajana on sosiaalineuvos Seija Järvinen.

Toiminnanjohtajana on psykoterapeutti Jukka Suurmäki.

Pohjoinen Rautatiekatu 19 C, 00100 Helsinki
Puhelin (09) 454 3155, 4541 1600, faksi (09) 454 3156
info.alvi@alvi.fi www.alvi.fi